

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2026-0000150252

Datum
31 maart 2026

Opgesteld door
BFR

Bijlage(n)
1

Aan
Van

Minister van BZK
dBFR

nota

Beslisnota Brief TK Herziening verdeelmodel
gemeentefonds per 1 januari 2027

Aanleiding

U heeft de Kamer op 22 april jl.¹, mede namens de staatssecretaris van Financiën, laten weten dat u als fondsbeheerders op basis van de adviezen van de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) de Kamer medio mei zouden informeren over uw besluit aangaande aanpassingen aan het verdeelmodel van het gemeentefonds, het ingroeipad en hoe te komen tot een ordentelijk proces voor het vervolgtraject.

Geadviseerd besluit

- U wordt verzocht akkoord te gaan met bijgaande brief en deze te ondertekenen en mede namens de Staatssecretaris van Financiën als medefondsbeheerder en de Minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport als beleidsverantwoordelijke voor de jeugdzorg en de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) naar de Tweede Kamer te verzenden.
- Een afschrift van deze brief aan de Eerste Kamer te versturen.

Kern

- U bedankt de ROB en de VNG voor hun adviezen en de gemeenten voor hun betrokkenheid en spreken hiervoor uw waardering uit.
- U geeft in de brief aan dat wat de aanpassingen aan het verdeelmodel betreft u als fondsbeheerders aansluit bij het voorstel van de ROB en de VNG om per 2027 twee kleine wijzigingen door te voeren. Ten eerste, de berekening van de maatstaf 'Huishoudens met een laag inkomen' met procenten in plaats van met honderdtallen. Ten tweede, de rekentarieven van de OZB aan te passen aan de werkelijke gemiddelde OZB-tarieven en de verevening van de overige eigen middelen met hetzelfde bedrag te verlagen.
- U geeft in de brief aan dat wat betreft het ingroeipad u het als fondsbeheerders met de ROB eens bent dat de beoogde richting van de totale herverdeling door de voorstellen ongewis is geworden. U sluit dan ook aan bij het ROB advies om de huidige bedragen van het ingroeipad voorlopig te bevriezen op het niveau van 2026 en tot en

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2025-2026, 36800 B, nr. 22

met 2028 mee te laten groeien met de indexatie². Zoals de ROB in zijn advies aangeeft is er nog vervolgonderzoek nodig. Aangezien u hecht aan een zorgvuldig proces, is een volgende stap in het ingroeipad voorzien per 1 januari 2029.

Onze referentie
2026-0000150252

Datum
31 maart 2026

- U geeft in de brief aan dat wat het vervolgtraject betreft, het verdeelmodel van het gemeentefonds als doel heeft om iedere gemeente een gelijkwaardige financiële uitgangspositie te geven, zodat gemeenten een gelijkwaardig voorzieningenniveau kunnen realiseren tegen gelijke belastingdruk. Wat de methodologie van het verdeelvraagstuk betreft is voor u als fondsbeheerders de kern dat het model gebaseerd moet zijn op de leefwereld, dat wil zeggen op waar gemeenten in hun dagelijkse praktijk op objectieve gronden mee te maken hebben. Het streven is wat u betreft dat er geen objectieve gronden meer zijn op basis waarvan gemeenten kunnen 'aankloppen'. Het is daarom, zoals ook de ROB en de VNG aangegeven van belang om niet alleen rekenkundig en/of statistisch te kijken.
- Voor het vervolgtraject geldt dan ook dat u het als fondsbeheerders eens bent met de ROB dat de inhoudelijke onderbouwing moet komen van mensen die op dat terrein werken, inhoudelijk en/of financieel, bij gemeenten, ministeries, kennisinstituten, belangenorganisaties en dergelijke. Voor het onderzoek in het sociaal domein geldt daarom dat u als fondsbeheerders samen met de Minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport, als beleidsverantwoordelijke voor de jeugdzorg en de Wmo 2015, zullen bezien hoe u dit organisatorisch gaat vormgeven. U geeft in de brief aan daarbij graag gebruik te maken van het aanbod van de VNG om gezamenlijk tot een ordentelijk proces (tijdpad, rollen en verantwoordelijkheden, (tussen)producten) te komen. Bij de inrichting van dit proces zal ook gebruik worden gemaakt van de reflecties van de leden van de expertgroep en de begeleidingscommissie op het doorlopen proces. Verder zal waar mogelijk en passend worden aangesloten bij bestaande structuren.
- Daarbij zal voor het onderzoek in het sociaal domein ook worden gekeken naar eventuele samenhang met reeds lopende trajecten ten aanzien van de jeugdzorg en de Wmo 2015. Dit om synergie in kennis te realiseren, de noodzakelijke inhoudelijke expertise te borgen en voor aansluiting op trajecten die er al lopen. Waarbij benadrukt dient te worden dat dit vervolgtraject niet gaat over de *omvang* van de middelen, maar over de *verdeling* van de middelen in het gemeentefonds.
- In deze brief schetst u vervolgens eerst de achtergrond van de doorontwikkeling van het model sinds 1 januari 2023. Daarna gaat u in paragraaf 2 kort in op de adviesaanvraag aan de ROB en de VNG en in paragraaf 3 op de criteria die u als fondsbeheerders stelt aan de verdeling. Tot slot wordt in paragraaf 4 stil gestaan bij het vervolgtraject: zowel de organisatorische inbedding daarvan als de uit te voeren vervolgonderzoeken.

² De ROB spreekt in zijn advies van de uitkeringsfactor. De uitkeringsfactor is de wijze waarop de indexatie in het verdeelmodel wordt verwerkt.

Communicatie

Onze referentie
2026-0000150252

Datum
31 maart 2026

De in de brief genoemde twee kleine aanpassingen per 1 januari 2027 en de indexatie van het ingroei-pad per 1 januari 2027 zal in de meicirculaire van het gemeentefonds worden verwerkt.

De volgende brieven zijn ontvangen:

- Brief 14 april 2026: Grote gemeenten buiten de Randstad (15)
Brief van 15 grote gemeenten buiten de Randstad, waarin aandacht wordt gevraagd voor de gevolgen van een eventuele opvolging van het advies van de ROB om het ingroei-pad verder te pauzeren. Deze grote gemeenten doen een klemmend beroep op u de door de fondsbeheerders ingezette lijn te bestendigen: dat wil zeggen vanaf 2027 verdere stappen op het geleidelijke ingroei-pad van het nieuwe verdeelmodel te zetten en ondertussen waar mogelijk te werken aan een verdere verbetering van het model, zie bijlage 3 bij deze nota.
- Brief 12 mei 2026:
Een oproep van 42 gemeenten om het volledige advies van de ROB over te nemen - dus inclusief het advies over het bevriezen van het ingroei-pad, zie bijlage 4 bij deze nota.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Motivering

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Brief TK Herziening verdeelmodel gemeentefonds per 1 januari 2027	
2	Afschriftbrief EK	
3	Brief Grote gemeenten buiten de randstad	
4	Brief 42 gemeenten Vervolg herverdeling gemeentefonds	